

TAMSALU AJALEHT

Nr 9 Oktoober 2007

Tamsalu koolil oli sünnipäev

Tamsalu Gümnaasium tähistas 12. oktoobril koolipere ja külalistega keskhariduse 50. ja Tamsalu hariduselu 140. aastapäeva.

Aastapäevüritused, mis algasid 16. juunil vilistlaste kokkutulekuga, jätkusid uuel õppeaastal õpilastele mõeldud ettevõtmistega.

Õpilastele tutvustati esimestel koolinädalatel kooli ajalugu, korraldati mälumäng, matkati vanade koolimajade juurde. Kunstihuvilised joonistasid endist, täna ja tulevikukooli.

12. oktoobril tulid sünnipäevapeole lisaks kooliperele endised õpetajad, maavanem, kohaliku omavalitsuse, hoolekogu ja asutuste esindajad. Kõige kaugemad külalised olid Läti Vabariigi Maszalaca Keskkooli õpetajad.

Hetki kooli ajaloost meenutasid kauaaegsed õpetajad Helga Tammerk ja Karin Poom ning tervitama tulnud asutuste esindajad.

Tehtud töö eest tunnustati kauaaegseid õpetajaid Tamsalu Gümnaasiumi, Tamsalu vallavalitsuse ja Haridus- ja Teadusministeeriumi tänukirjadega.

Enampakkumisteade

Tamsalu Kalor AS müüb avalikul enampakkumisel asustamata korteriomandi asukohaga Ääsi 17-46, Tamsalu (I korrus; 3 tuba; eluruumi üldpind 65,5 m²) alghinnaga 100 000 krooni ja asustamata korteriomandi asukohaga Ääsi 6-46, Tamsalu (I korrus, 3 tuba, eluruumi üldpind 67,4 m²) alghinnaga 80 000 krooni.

Enampakkumine toimub 28. novembril 2007 kell 11.00 Tamsalu Vallavalitsuses asukohaga Tehnika 1A Tamsalu.

Info telefonil 325 5510.

Tamsalu Vallavalitsus

14.september 2007

1. Tunnistati Tamsalu Gümnaasiumi välistaadioni ja koolihoone rekonstrueerimise tegevuskava koostaja leidmiseks küsitud pakkumistest parimaks OÜ ASE Projekteerimise büroo pakkumine.
2. Tunnistati kehtetuks Vajangu ringtee osalise renoveerimise tööde teostaja kinnitamise kohta 03.04.2007.a vastuvõetud korraldus, kuna pakkuja A:K:M. teenused OÜ loobus lepingu sõlmimisest.
3. Tunnistati Vajangu ringtee osalise renoveerimise tööde teostaja leidmiseks küsitud pakkumistest soodsaimaks Speedline Baltic OÜ pakkumine.

18. september 2007

1. Otsustati lõpetada Jäska 2 talumaa kompenseerimismenetlus.
2. Otsustati lõpetada Sinimäe A-13 ja Tambeti 19 talumaade tagastamismenetlus ja kompenseerimismenetlust mitte alustada.
3. Otsustati esitada Lääne-Viru maavanemale taotlus nelja katastriüksuse vaba põllumajandusmaa (asukohaga: Loksa külas, Vistla külas, Sauvälja külas, Sääse alevikus) riigi omandisse jätmiseks ja kasutusvaldusesse andmiseks JK Otsa talu OÜ-le.
4. Kinnitati katastriüksuse sihtotstarve ja kõlvikuline struktuur Kursi külas maa munitsipaliseerimiseks.
5. Nõustuti ehitusloa väljastamisega Jaak Uudekülli Tam-salu vallas, Piisupi külas elamu ehitamiseks.
6. Anti seisukoht ettepanekule Porkuni järve puhkeala teemaplaneeringu muutmiseks.
7. Tunnistati Vajangu tänavalgustuse ja Porkuni elamurajooni valgustuse teostaja leidmiseks küsitud pakkumistest parimaks AS Lepna Elekter pakkumine.
8. Tunnistati Tamsalu Kultuurimaja uste ja akende osalise vahetamise tööde teostaja leidmiseks küsitud pakkumistest parimaks AS ITIPLAST pakkumine.
9. Eraldati toimetulekutoetuse vahenditest toetust vähekindlustatud peredele lasteaiatoidu ja koolitoidu eest tasumiseks alates 01.09.2007 kuni 2007/2008. õppeaasta lõpuni.
10. Eraldati sotsiaaltoetust kaheteistkümnele abivajajale ja jäeti rahuldamata neli avaldust.
11. Eraldati ühekordset täiendavat toetust raske puudega isiku hooldamisega seotud kulude kompenseerimiseks.
12. Anti korraldus lapsetoetuse maksmise lõpetamisest lapse emale ja lapsetoetuse maksmiseks lapse arvele.
13. Tunnistati Tamsalu spordihoone garderoobi nagide soetamiseks küsitud pakkumistest parimaks Eikamet OÜ pakkumine.
14. Arutati volikogu septembrikuu istungile pakutavat päevakorda.

2.oktoober 2007

1. Anti nõusolek 22.detsembril s.a. Tamsalu kultuurimajas avaliku ürituse jõululaada korraldamiseks.
2. Kinnitati Tamsalu lasteaia Kröll ja Sääse lasteaia hoolekogude koosseisud 2007/2008. õppeaastaks.
3. Määrati jäämevaldajate registri volitatud töötajaks kesk-

konnaspetsialist Lembit Saart.

4. Anti nõusolek Cleanaway OÜ-le jäätmeloa väljastamiseks olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena.
5. Anti nõusolek Arteko A.K. OÜ-le jäätmeloa väljastamiseks olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena.
6. Nõustuti Põdrangu külas vaba metsamaa erastamisega Jaan Kiisk'ile.
7. Nõustuti Vajangu külas maa ostueesõigusega erastamisega Anne Kask'ile kuuluvate hoonete juurde.
8. Otsustati moodustada Sääse Lasteaias sobitusrühm 4-5-aastaste laste rühmas.
9. Muudeti vallavalitsuse 21.03.2007.a korraldusega nr 75 "Tamsalu-Sääse elumuala detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine" kinnitatud lähteseisukohta planeeringuala pindala osas.
10. Eraldati sotsiaaltoetust kahekümne ühele abivajajale.
11. Kinnitati toimetulekutoetuse saajate nimekiri ja toimetulekutoetuseks septembrikuus väljamaksmisele kuuluv summa.
12. Eraldati ühekordset täiendavat toetust sügava puudega isiku hooldamisega seotud kulude kompenseerimiseks.
13. Tunnistati nurjunuks vallavara (sõiduautod) teistkordne avalik suuline enampakkumine, kuna enampakkumisele ei registreerunud ühtegi soovijat ja enampakkumist ei toimunud.
14. Tunnistati Sääse Hooldekodu akende osalise vahetamise tööde teostaja leidmiseks küsitud pakkumistest parimaks OÜ Vajangu EE pakkumine.

16.oktoober 2007

1. Otsustati alustada seadusjärgsete pärijateta isikust järelejäädud pärandvara pärimist.
2. Otsustati võõrandada otsustuskorras vallale mittevajalik vallavara, sõiduauto Nissan Almera.
3. Määrati aadressid tööstusalal detailplaneeringuga planeeritud maaüksustele.
4. Tunnistati Vajangul bussitaskute ehitamise tööde teostaja leidmiseks küsitud pakkumistest parimaks SMR Teed AS-i pakkumine.
5. Otsustati sõlmida Sääse Lasteaia osalise renoveerimise II etapi tööde teostamisel vajalike täiendavate tööde teostamiseks leping OÜ-ga Vajangu EE.
6. Otsustati esitada tellimus Kivisilla OÜ-le Tamsalu Spordihoone parklasse rattahoidiku paigaldamiseks.
7. Nõustuti kasutusloa väljastamisega Ain Aasa püstitatud elamule Porkuni külas.
8. Kinnitati Vajangu külas nelja katastriüksuse piirid, pindala ja kõlvikuline struktuur maade munitsipaliseerimiseks.
9. Kinnitati Tamsalu spordikompleksi kasutamise teenuste hinna muutmine alates 20.10.2007.a
10. Anti nõusolek eestkostetava pangakonto päevalimiidi suurendamiseks.
11. Eraldati sotsiaaltoetust kaheteistkümnele abivajajale ja jäeti rahuldamata üks avaldus.
12. Määrati ühele sügava puudega isikule hooldaja.
13. Anti korraldus lapsetoetuse maksmise lõpetamisest lapse emale ja lapsetoetuse maksmiseks lapse arvele.
14. Anti nõusolek raieloa väljastamiseks Tamsalu linnas üldkasutataval territooriumil normaalset elukorraldust takista-va ja kahjustunud kahekümne ühe puu raiumiseks.

Elvi Astok, vallasekretär

Tamsalu Vallavolikogu

Tamsalu Vallavolikogu istung 26.septembril

1. Kuulati Tamsalu valla uue arengukava koostamist konsulteeriva, Kesk-Eesti Arenduskeskuse nõukogu esimees Ülo Peetsi ettekannet arengukava koostamise hetkeseisust.
2. Kinnitati aruanne "Tamsalu valla arengukava aastateks 2005-2013" perioodi 01.10.2006-01.10.2007.a täitmisest.
3. Kinnitati Tamsalu valla 2007.aasta I lisaeelarve kogumahauga 2 805 832.15 krooni.
4. Kehtestati eluruumi alaliste kulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel.
5. Tunnistati kehtetuks vallavolikogu 26.augusti 2004.aasta otsus "Põllumajandusmaa kasutusvaldusesse andmise nimikirja kinnitamine" ühe maatüki osas.
6. Kehtestati Porkuni küla Järvetalu kinnistu ja Kännuküla küla Järvetalu kinnistu detailplaneering ja maa-ala sihtots-
tarbe muutmine.
7. Otsustati viia sisse muudatus Tamsalu Vallavolikogu 28.03.2007.a otsuses "Tamsalu valla ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate koosseisu ning palgamäärade ja töötasustamise aluste kinnitamine".
8. Otsustati lubada vallavalitsusel osaleda partnerina Interreg EKIE jätkuprojekti P A C E (*Preparation for Structural Changes with new Mechanisms for Anticipation and responding to the Changes, through Promoting Global-Local research transfer and Entrepreneurial Spirit in regions highly specialised and/or heavily dependent on traditional industries* / Ettevalmistused struktuurseteks muutusteks ettevõtluse arengus uute mudelite abil, läbi kohalike ja rahvusvaheliste teadmiste siirde, turunduse ja ettevõtlikkuse tõstmise piirkondades, mis on sõltuvad traditsioonilisest tootmisest).
9. Eelnõu "Teenistujate ja vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate palgakorraldus" otsustati suunata tagasi komisjonidesse ja vallavalitsusse läbitöötamiseks.
10. Kuulati volikogu esimees Andrus Freienthali informatsiooni:
 - Porkuni järve puhkeala teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikul arutelul tehti ettepanek Porkuni järve kaldale Porkuni Puhkekeskuse rajamiseks;
 - Toimus Euroopa Liidu koostööprogrammi Interreg IIIC projekti töökoosolek Soomes;
 - Valla esindajad käisid Leedus Rokiškise linna aastapäeval, kus tehti ettepanek Rokiškise linnast Vilniuse Ülikoolis eesti keelt õppival üliõpilasel tulla Tamsalu valda keeleõppe praktikale;
11. Vallavanem Toomas Uudeberg jagas informatsiooni järgmiselt:
 - Toimus nõupidamine Tamsalu, Laekvere ja Väike-Maarja vallavanemate osavõtul, kus arutati ühise hooldekodu rajamise võimalusi;
 - Koidu tn 16 kinnistu omanikud on lubanud vallavalitsusele esitada 29.septembril s.a kinnitu eskiisi projekti;
 - Sääse 5 maja omanikud on alustanud hoone renoveerimist;
 - 8.septembril toimus ümber Porkuni järve jooks ja tervise-

käimine;

- 21.09.2007.a toimus Porkuni lahingu 63.aastapäeva tähistamine Vistla kalmistul ja Loksa kalmistul;
- 27.septembril toimub Tamsalu-Sääse elamuala detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu;
- 28.septembril toimub Porkuni Paemuuseumi nõukoja jätkukoosolek.

Mati Tamm informeeris volikogu ehitustööde käigust.

Vallasekretär: Elvi Astok

Lagunevatest majadest, üürikorteritest ja toasoojast

Tamsalu Kalor haldab üle 50 kehvas olukorras korterelamut. Puutume pidevalt kokku läbijooksvate katuste, amortiseerunud torustike ja elektrisüsteemidega, lagunevate rõdude ja välisfassaadidega, katkiste korstendega jne. Hädasti on vaja hakata tegelema majade kapiaalremondiga.

Kaasomandi halduskulu kasutatakse avariide kõrvaldamiseks, majasisesteks pisiremontideks, ümbruse korrashoiuks, prügiveoks, raamatupidamis- ja üldhalduskuludeks. Paraku elamute seisukord sellega paremaks ei muutu.

Suuremateks remonditöödeks tuleks oluliselt tõsta hooldustasu hinda, et suureneks remondifond. See on aeganõudev ettevõtmine. Raha tuleks korjata pikka aega, samal ajal majad aga lagunevad.

Olukorra lahenduseks tuleks moodustada korteriühistud, eesmärgiga paremini hallata ja majandada korteriomani-
kule kuuluvat vara, läbi mille tõsta selle väärtust. Korteriühistuta majades on paraku kinnisvara hinnad odavamad.

Majale tuleks tellida ekspertiis, mille käigus selgitatakse tehniline seisukord, vajalikud renoveerimistööd, nende järjekord ja ligikaudne maksumus. Kõik see on vajalik pikaajalise laenu saamiseks ja laenu saab taodelda ainult korteriühistu. Ainuüksi katuse renoveerimine koos soojustusega ja otsa-
seinte soojustamine maksab 60 korteriga majale ligemale miljon krooni, olenevalt töö teostajast ja materjali valikust.

Tamsalus on vaid kolm korteriühistut.

Korteriühistu loomist tasub alustada „kaasvõitlejate“ leidmisega, kellest soovitakse moodustada niinimetatud initsiatiivgrupp, kes koostaks kirjad kõigile korteriomani-
kele. Korteriühistu asutamise poolt peab hääletama üle poole korteriomani-
kele, kellele kuulub mõtteliste osade kaudu kokku üle poole elamu pinnast.

Initsiatiiv peab tulema korteriomanikelt, vägisi ei saa kedagi tegutsema panna.

Tamsalus jäi pärast korteriomandireformi erastamata küllalt palju kortereid. Inimesed ei olnud huvitatud hakkama koeteriomani-
keks, vaid otsustasid edasi elada üürikorteri-
tes. Korteriomanikud tegid peremeheks saamiseks aga väljaminekuid. Senini on valitsenud ebavõrdne olukord, kuna üüri-
nikelt üüri pole võetud.

Erastamata korterite omanik on Tamsalu Kalor AS, kui erastamise kohustuslik subjekt. Olukorra võrdsustamiseks kehtestame vastavalt nõukogu otsusele **alates 01.11.2007 erastamata korteritele üüri 5 kr/m².**

järg lk

Valmimas on uus valla arengukava

Üks Eesti juhtivaid planeerimisspetsialiste on öelnud kuldsed sõnad: “Tegevust ei saa toimuda, kui tegevust ei planeerita”. See lihtne tõde kehtib kõigil tasanditel: riigi, maakonna, omavalitsuse, ettevõtte ja pere tasandil. Olgu selleks kasvõi auto soetamine, ikka on vaja planeerida, millist mudelit valida, kuidas ostu finantseerida ja ka seda, kuidas hiljem hoolduskulusid katta. Mida kõrgem planeerimise tasand, seda suurem vastutus. Kui pere kulude planeerimisel kannab perekonnapea vastusust oma pere ees, siis valla kulude planeerimisel tuleb volikogul ja valitsusel anda aru kogukonnale jne. Valla tasandil vastuvõetud otsused mõjutavad paljusid inimesi. Veel aastaid viis tagasi võttis suur osa Eesti omavalitsusi valla arengukava kui ebameeldivat ja formaalset riigi poolt pandud kohustuslikku paberit, millel praktilist väärtust polnud. Täna sel päeval on olukord muutunud, vähemalt enamike omavalitsuste jaoks, ma loodan. Mistahes projekti rahastamisaotluse esitamisel või pangast laenu võttes, on rahastajate poolt otsuse langetamisel esimeseks kriteeriumiks see, kas tegevus mille jaoks raha küsitakse, on kirjas ka valla arengukavas. Rahastamine on asja üks külg, kuid mitte kõige olulisem. Olulisem on see millele seda raha kulutatakse. Kas omavalitsuse poolt investeeritud raha tagab oma kodanike rahulolu lasteaias ja koolikohtade kättesaadavuse, hariduse kvaliteedi, vaba aja veetmise võimaluste, teede ja tänavate olukorra, turvalisuse, töökohtade olemasolu, sotsiaalseid teenuste suhte. Mida lähimõeldum arengu kavandamine on, seda tõenäosemalt saavutatakse soovitud tulemused ehk siis kogukonna rahulolu oma elukeskkonnaga.

Arengu kavandamine teeb keerukaks asjaolu, et ühiskonna ootus parema elukeskkonna suhtes kasvab kiiremini, kui võime sellesse panustada. See on nii Tamsalus kui Tallinnas. Pole sellist eluvaldkonda, kuhu poleks vaja investeerida. Kes ei teaks meie teede, vee- ja kanalisatsioonisüsteemide hädist olukorda või siis ühiskondlike hoonete mitte just parimat seisundit. Kõrvaltvaatajale võib tunduda, et olukord ei paranegi (tolmas see tee minu

akna all 5 aastat tagasi ja tolmas ikka edasi). Häda on selles, et parandamist vajavaid kohti on palju, raha aga ebapiisavalt. “Lõhki laenata” ka ei saa, seadus piirab sellist tegevust. Teisest küljest oleks see ka tuleviku suhtes vastutustundetu. Jääb üle liikuda tasa ja targu, tehes õigeid ja jõukohaseid investeeringuid ning jõuda seatud eesmärkideni.

See koht, kuhu õiged, jõukohased, mõtestatud ning kokkulepitud tegevused kirja pannakse, on arengukava. Valla arengukavast saab peale volikogu kinnitamisotsust lähiaastate tegevusplaan volikogule ja valitsusele. Just nii hakkabki minema, nagu arengukavasse kirja pandud, mitte teisiti. Tehakse just neid investeeringuid, nagu kokku lepitud, mitte juhuslikke, ja liigitakse just nende eesmärkide poole, mis eesmärkideks seatud. Tahan selle viimase lausega öelda, et valla arengukava pole kaugeltki mitte volikogu või valitsuse asi, vaid eelkõige kogukonna asi. Volikogu ja valitsus on töövahendid, kes on valitud või palgatud kogukonna arengukava ellu viima.

Tamsalu valla praegu kehtiv arengukava kinnitati vallavolikogu poolt jaanuaris 2006, seega vanust vähem kui kaks aastat. Ometi alustati 2007.a alguses uue arengukava väljatöötamist. Põhjuseks olid kiiresti muutuv majanduslik situatsioon, sellega kaasnevad elanike kasvavad ootused avalike teenuste kvaliteedi ja oma elukeskkonna suhtes ning soov arengut mõtestatumalt suunata.

Uus arengukava on üles ehitatud kuue eluvaldkonna põhiseis: “Juhtimine ja arengu rahastamine”, “Ettevõtluskeskkond - sh. ettevõtlus ja tööhõive”, “Elukeskkond - sh. tehniline infrastruktuur”, “Haridus ja noorsootöö”, “Kultuur, sport ja turism”, “Sotsiaalne heaolu - sh. tervishoid, sotsiaalhoolekanne ja turvalisus. Iga valdkonna arengu kavandamiseks oli moodustatud töögrupp oma ala asjatundjatest, kokku üle 40 inimese.

Põgusal tutvumisel tundub uue arengukava projekt olevat võrdlemisi sarnane olemasoleva arengukavaga. Uude arengukavasse on toodud sisse mõnedki olulised täiendused. Kõige silmatorkavam muudatus on pikaajalise

arengustrateegia aastani 2025 olemasolu. Selles dokumendis tuuakse ära Tamsalu valla põhisuunad ja eesmärgid. Arengukava aastateks 2008-2014 täpsustab mooduseid ja teid, kuidas nende eesmärkideni jõutakse.

Tamsalu valla uus arengukava projekt on avalikul arutelul 1.novembrist kuni käesoleva aasta lõpuni ning on kättesaadav Tamsalu, Vajangu ja Assamalla raamatukogudes, Tamsalu valla kodulehel ning vallavalitsuse kantseleis. Ettepanekud arengukava eelnõu muutmiseks või täiendamiseks on oodatud kuni avalikustamise perioodi lõpuni kirjalikult Tamsalu Vallavalitsuse kantseleisse Tehnika 1a, Tamsalu või e-maili aadressil arengukava@tamsalu.ee

Riho Tell,

Tamsalu abivallavanem

Lagunevatest majadest....

(Alguks lk 3.) Esialgu on üürimäär sümboolne. Tamsalus on üüri piirhind vastavalt volikogu otsusele 10 kr/m². Elame turumajanduses ja seoses üüriiga ei ole mõtet nõuda üürikortertes Tamsalu Kalorilt tasuta remonditööd. Kui üürikorteris üüri maksmine tundub ülekohtune, võib igaüks proovida leida soodsama elamispinna. Kahjuks võib erastamata korterite omanikuks saada vaid enampakkumise korras oksjonil. Üürnikud, kes soovivad erastada oksjonil oma üürikorteri, palume ühendust võtta Tamsalu Kalor AS elumajanduse osakonnaga. Igaüks peab ise otsustama, millega riskib. Kindlasti paneme müüki vabanevad ja võlgnevustega korterid. Ebaloogiline, et elanikud elavad võõras korteris, olles seejuures võlgu kommunaalteenuste ja elektri eest. Samas on omanik tasunud Eesti Energia AS-le, Tamsalu Veele, Ragn-Sells AS-le igakuuliselt. Samalaadselt teiste puidujäätmetel töötavate katlamajadega on probleemiks puidufitsiidiist tulenev kütuste tunduvalt kallinemine. Seetõttu tuleb arvestada kevadel orienteeruvalt 10%-se soojusenergia hinnatõusuga. Vaatamata sellele jääb soojusenergia hind odavamaks vedelkütustel ja gaasiga kütavatest katlamajadest.

Neeme Malva

Tamsalu jäätmejaam – eelsorteeritud jäätmete vastuvõtupunkt avab ukse

Suvel alustatud jäätmejaama ehitustööd hakkavad jõudma lõpule. Ehitustööde kogumaksumus oli ligikaudu 1,84 milj. krooni, millest Tamsalu valla omafinantseering oli 190 tuh. kr ja ülejäänud 1,65 milj kr tuli SA Keskkonna-investeeringute Keskuselt.

Jäätmejaam avatakse ametlikult 14. novembril 2007.a. Sellest päevast arvates on kõigil Tamsalu valla elanikel võimalus jäätmejaamas tasuta ära anda oma kodumajapidamises tekkivaid eelsorteeritud jäätmeid: ohtlikke jäätmeid, elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid: segapakendeid, vanapaberit ja –pappi, suuremõõtmelisi jäätmeid (mööblit), vanu sõiduautorehve, metalli- ja ehitusjätmeid (esialgu ainult puitdetaili ja klaasi).

Jäätmejaam asub Tamsalu linnas Raudtee 4 (endise lubjatehase juures)

Avatud: T-R 12.00 – 18.00, L 10.00-14.00. Elanikele on jäätmete üleandmine tasuta.

Vastu ei võeta ettevõtluse (majutus, toitlustus, põllumajandus jt tegevused) käigus tekkinud jäätmeid. Samuti ei võeta vastu segaolmejätmeid.

Ettevõtjatel palume eelsorteeritud jäätmete käitlemiseks ühendust võtta jäätmejaama koostööpartneritega: MTÜ Eesti Elektroonikaromu (info@elektroonikaromu.ee, tel. 507 9315), MTÜ Eesti Rehviliit (info@rehviliit.ee, tel 633 9246, 5623 6697), Eesti Pakendiringlus (info@pakendiringlus.ee, tel 633 9240), OÜ Kesto (ohtlike jäätmete käitlemine) (info@kesto@online.ee, tel 6 395 222; 50 53 581). **Alates 22.oktoobrist 2007.a** lõpetatakse seoses konteinerite ümberkolimisega elektroonikaromude ja ohtlike jäätmete vastuvõtmine Tööstuse tn. 20 (endine autobas) vastuvõtupunktis.

Miks üldse sorteerida jäätmeid?

Areneva ühiskonnaga kaasneb tarbimise kasv ning sellest tingitud massiline prügi tootmine. Erandiks pole siin ka maapiirkonnad. Rohkem prügi tähendab aga ressurside raiskamist. Et seda protsessi pidurdada ja hoida eluks vajalikke ressursse ka tulevastele põlvetele, on hädavajalik jäätmete sorteerimine ja taaskasutamine.

Enamikku tekkivatest jäätmetest saab kodus sorteerida. Mida rohkem prügi

sorteerida ja taaskasutusse saata, seda vähem jäätmeid jääb konteinerisse ja vähem tuleb jäätmeveo eest maksta. Seega kokkuvõttes tuleb prügi sorteerimine tarbijale odavam.

Kodumajapidamises tekkivate jäätmete põhilise ja igapäevase osa moodustavad pakendid, köögijätmed ja vanapaber.

Milliseid jäätmeid sorteerida?

Ohtlikud jäätmed on akud, patareid, vanad ravimid, vanaõli, õlifiltrid, õlised pühke-materjalid, värvi-, liimi- ja lakijätmed, saastunud taara, päevavalguslambid, olmekeemia, igasugused kemikaalid, kraadiklaasid, putuka- ja rotimürgid, aerosoolpudelid.

Elektri- ja elektroonikajätmed on föönid, lokitangid, triikrauad, televiisorid, külm-kapid, pesumasinad jm kodutehnika.

Paberi ja papi konteinerisse sobivad ajalehed, ajakirjad, paljundus- ja printeripaber, joonistus- ja kirjpaber, jõupaber, papp, lainepapp, puhtad paberkotid, kaanteta raamatud, vihikud, pappkastid ja -karbid ning puhtad paberpakendid.

Segapakendi konteinerisse sobivad plastpakend (kile, plastnõud ja -karbid, jogurti- ja võitopsid, õli-, ketsupi- ja majoneesipudelid, kosmeetika- ja hooldustoodete pakendid, plastnõud, karbid), joogikartong (kartongist piima- ja mahlapakendid), metallpakend (konserv-pakendid, toidu- ja joogipakendite metall-kaaned ning -korgid) ja klaaspakend (värvitust ja värvilisest klaasist alkoholipudelid, klaaspurgid).

Pakendid peavad olema võimaluste piires puhtad, kindlasti tühjad ja kokkupressitud (v.a. klaaspakendid!). Tagatisraha märgiga metall-, plast- ja klaaspakendid on säästlik (pandiraha tagasisaamiseks) tagastada selleks ettenähtud taarapunktides või taaraautomaatides.

Suuremõõtmelised jäätmed on mööbel (kapid, diivanid jne).

Ehitusjätmed – jäätmejaamas võetakse vastu ainult puidust ehitus- ja lammutusjätmeid ning lehtklaasi

Köögi- ja aiajätmed on toidujätmed, sae-puru, puulehed, lillemuld, igasugused taimed, seente ja marjade puhastamise jäägid, koristustolm, kohvifiltrid jms. Neid jäätmeid on võimalik kodumaja-

pidamistes kompostida.

Olmejätmed. Kogu prügi, mis eelneva loetelu alla ei mahtunud, tuleb koguda olmejätmete konteinerisse. Selle konteineri sisu kuulub ladestamisele prügimäele. Tamsalu vallale lähim on töötav prügila asub Rakvere linna piiril asuv Ussimäe prügila.

Prügiveo reeglid

Igal majapidamisel, sealhulgas ka suvilatena kasutuses olevatel, ja korter-elamul on kohustus sõlmida jäätme-käitlusleping mõne jäätmevedajaga. Prügikonteinereid tuleb tühjendada sellise sagedusega, et oleks vältitud konteinerite ületäitumine ning haisu ja kahjurite teke. Aia- ja köögijätmeid saab eramajapidamistes kohapeal kompostida, pakendijätmeid eraldi koguda. Valida tuleks sobiva suurusega konteiner, mis vastaks tekkivate olmejätmete jäätmete hulga.

Pannes pakendid koos olmeprügiga prügikasti, maksad topelt, sest pakendi käitlemise hind on tootele juba lisatud!

Korraldatud olmejätmete vedu

12.septembril k.a kuulutas MTÜ Roheline Paik välja avaliku konkursi jäätmevedaja leidmiseks Pandivere piirkonnas (Tamsalu, Väike-Maarja, Laekvere ja Rakke vallad). Konkurs lõpeb parima pakkumise esitanud jäätmeveo-firmale jäätmete kogumiseks ja veoks ainuõiguse andmisega kolmeks aastaks eespool nimetatud piirkonnas. Kõige optimistlikuma arvestuse järgi saab see toimuma veebruaris-märtsis 2008.

Milliseid muutusi tähendab korraldatud jäätmevedu tarbijale?

Kõik jäätmetekitajad liituvad automaatselt jäätmeveoga ning peavad selle eest ka igakuiselt tasuma vastavalt konkursiga kehtestatud reeglitele, seda ka juhul, kui jäätmeveo lepingut pole sõlmitud. Seetõttu kaob ära vajadus poetada oma prügi naabri prügikasti või metsa alla.

Korraldatud jäätmevedu annab igale elanikule eelkõige teadmise ja garantiid, et korraldatud olmejätmeveo perioodil on tagatud tema poolt tekitatavate olmejätmete võimalikult keskkonnahoidlik käitlemine ning stabiilne hinnatase.

Lembit Saart

Vajangu pritsumehed on Eesti parimad vabatahtlikud

Vajangu tuletõrjeühing on Eestis ainulaadne ühing, kes tegutseb iseseisvalt. Kustutab tuld, teeb ennetustööd, edendab kohalikku külaelu. Nagu vanastigi.

Vajangu vabatahtlik tuletõrjeühing on tegutsenud ligemale üheksa aastat. Teisisõnu, inimesed on harjunud, et kohalikud mehed Väino Virksiga eesotsas on Vajangul olemas ja neilt saab häda korral abi.

Kui ühingu tegevusse süveneda, siis pole nende ettevõtmine sugugi nii harjumuspärane, vähemalt Eestis mitte. Harukordne meie muidu rahahimulises ühiskonna kohta on aga see, et Vajangu vabatahtlikud tuletõrjujad on otsustanud, et kogu oma töötasu panevad nad ühingu maja väljaehitamiseks ja vajaliku inventari ostmiseks.

Väino Virks näitab meelsasti meeste oma kätega ehitatud ruume: seitse aastat tagasi valminud garaazi ja seejärel tasapisi valminud teisi ruume. Nüüd on olemas olme- ja puhkeruumid, saun, köök ja söögituba, õppeklass, töökooda, kus mehed saavad autosid putitada. Depoomaja - endise katlamaja said nad vallalt 2000.aastal.

Vabatahtlik tuletõrjeühingul on leping päästkeskusega, kellelt nad saavad kütte ja töötasu, autode hooldustasu, varustust.

Palju oleneb ka omavalitsuse suhtumisest, kus toetatakse, kus mitte. Vajangu meestel on hea meel, et Tamsalu vald neid toetab nii moraalselt kui ka rahaliselt, aastas 20-25 tuhat krooni. Pole just suur number, kuid mõnel pool ei ole mitte kui midagi. Vajangu mehed käivad ka Rakke vallas kustutamas, kuna sealne omavalitsus tuletõrjumist ei toeta.

Kust tuletõrjumise pisik üldse külge hakkas?

“Pisik tuli külge nooruses, kui Tam-

Vajangu mehed õppepäeval: vasakult Toivo Pehap, Toivo Kiisla, Heiko Palli, Väino Virks.

Vajangu depoo ehitamine. Ukseliistu panemiseks on mehed appi võtnud sõiduauto.

salu sovhoosis sai 70-ndatel 4-5 aastat tuletõrjeauto peal oldud. Sai kursustel käidud ja tuletõrjealast teadmist juurde õpitud. Nii see läks. Nüüd paistab tuletõrjepisik välja sellega, et vaatad ümbritsevat professionaalse pilguga: suitsu nähes hakkad kohe mõtlema, mis võib seal põleda. Enne ei pannud tähelegi.”

Edasise tõuke andis majandite kadumine ja koos sellega tuletõrje hää-

bumine, millega koos kadus ka igasugune valmisolek. Kui kustutada oli vaja, siis selgus tihutilugu, et veeauto oli kasutusel hoopis muuks otstarbeks ja vett polnud võtta, vaata pealt maja põlemist. Tekkis mõte luua tuletõrjeühing neutraalsele pinnale ja kogu küla tarvis, mitte ühegi firma juurde.

Pole firmat, kes ei kurdaks tööjõu puuduse üle. Kas tuletõrjeühingul mehi jätkub?

“Mehi on meil ühingu 12-13 liiget, kustutustöödel käib neist 6-7 inimest. Peamiseks probleemiks on meie puhul see, et tööandja ei lase inimest töölt ära, kui vaja äkki kustutama minna. Oleme asja lahendanud nii, et tuletõrjujad on oma firma, Kuie põllumajandusühistu mehed, kaks meest on mujalt. Oma firmas saab paremini tööjärke sätida ja on teada, mis tööd üks või teine mees parajasti teeb,” räägib Väino Virks.

Komandode tööpiirkonnad on jagatud rajoonideks. Vajangu tuletõrjujad on Väike-Maarja tugikomando käepikenduseks. Välja tuleb sõita 10 minuti jooksul, sellele lisandub teeloleku aeg.

“Teinekord oleme kohal kiiremini, kui häirekeskuse operatiivkorrapidaja poolt välja saadetud auto.”

Muidugi on kergem tulekahju ära hoida, kui pärast kustutada. Ennetustöö

on tähtis.

Korraldasime vabatahtlikele õppepäeva, kohal olid kõik maakonna vabatahtlikud.

Palju kustutustööd on olnud?

Võrreldes eelmise aastaga, mil väljasõite tuli 46, neist 19 metsatulekahju-
dele, on see aasta tuletõrjujatele olnud nagu puhkus, väljasõite vaid korra kvartalis. Palju aitas kaasa viimasem suvi, samuti kulupõletamise keelustamine. Enam ei tohi kulu põletada ka mitte enam lumesulamise

Tuletõrjumine on mehiste meste ala, mis tõmbab ka noori. Pildil Heiko Palli.

järgselt. "Keelustamise järel läks kohe kõigil tuletõrjujatel rahulikumaks," teab Väino Virks öelda.

Millest põlengud tekivad?

Enamasti hooletusest, suitsuga magamajäämisest, vanadest ja rikkis elektrijuhtmetest, mittekorras küttekolletest, lahtise tule valveta jätmisest. Tehakse lõket kus ja kuidas juhtub, eirates iga-suguseid ohutusnõudeid. Minnakse metsa pidu panema, tehakse lõket, see jäetakse põlema, lahkutakse lõkkele pilkugi heitmata... Põletatakse prahti ja kulu, asi väljub kontrolli alt ja ongi tuli lahti, teinekord läheb tuleroaks isegi maja. Lapsed mängivad tikkudega. Raudteeäärased võivad põlema minna ka

rongipiduritest, tee-
äärased autoaknast
väljavistaud põlevast
suitsukonist jne.

Palju aitaks suitsuandur. Anduri oma-
moodi kõva hää ära-
tab inimese unest
üles küll. Kui mõelda,
kui palju näevad
inimesed oma eluase-
me kordategemisel
vaeva, siis suitsuan-
dur selle raah ja
vaeva juures on ole-
matu, kuid väga
vajalik investeering.

Võtsime oma tiiva

alla ehk omandusse ka Vajangu rahva-
maja. See oli lagunemisosus ja rüüsta-
tud, trepinurka tehti kord isegi lõke...
Rahvas kartiski, et maja võidakse maja
maha põletada. Aga sellist 1930-ndate
stiilis maju
nagu see rah-
vamaja, on
Eestis vähe
alles.

Pritsumehed on kohaliku elu eestvedajad tänagi

Endise
Eesti aja
pritsumeeste
seltsid olid
kohaliku elu
eestvedajad,
palju kohalik-
ku kultuurielu käis läbi tuletõrjeühin-
gute. Tänapäev Vajangu tuletõrjeühing on
kohaliku elu eestvedaja: on teinud oma
ja projekti rahade eest korda rahvama-
ja. Selle ühes tiivas tegutseb noorte-
keskus, on palliplats ja parki korras-
tud. Muidugi võiks pritsimeestel olla
veel oma uhkes vormis kiiskavate pilli-
degas pasunakoor ja trummitüdrukud,
sest tuletõrjeühingu põhikiri lubaks ka

Noortekeskuse avamisel mõni aasta tagasi oli rõõmu rohkem.

kultuuriga tegelda. Kui vaid leiduks
eestvedajaid ja inimesi! Oma igapäeva-
se põllumajandusühistu tegevjuhi töö
ja ühingu asjaajamiste ning kustutami-
se kõrvalt rohkem ei jõua.

Pildil on soomlaste kingitud vana paakauto, mida mehed mitu kuud putitasid. Peale ühingu veel sõiduvalmis päästeameti rendiauto GAZ-66.

See, mis
tehtud,
väärrib tun-
nustust ja
lugupida-
mist lähemal
ja kaugemal.
2002.a kü-
lastas
Vajangu
rahvamaja
maakonavisiti
käigus Eesti
Vabariigi
president
Arnold

Rüütel. 2007.a suvel andis päästeamet
Vajangu vabatahtlikule tuletõrjeühin-
gule Eesti parima priitahtliku päästeala
edendaja tiitli.

Pritsumehed tegutsevad aga põhi-
mõttel – aita ja hoia oma kodu ja küla
ise, siis aitavad ja toetavad sind teised-
ki.

Külas käis Hilje Pakkanen

Tamsalu infolistiga liitunud praeguseks 730 e-posti aadressi

Olen nii mõnegagi teist vestelnud
nende pikkade kuude jooksul ja tean,
et teil on veel mitmeid tuttavaid, kelle
e-maili aadress ei ole veel Tamsalu
infolistiga liidetud, kuid soovi selleks
on avaldatud. Palun teil võtta kohe

nüüd minut või kaks ja saata oma
tuttavate, Tamsalu tegemistest
huvitatud inimeste e-maili aadressid
sellele samale e-mailile
katrinuu@gmail.com. Samal aadressil
on võimalik ka end infolisti nimekirjast

soovi korral kustutada.

Tamsalu infolist annab hea võimaluse
Tamsalus toimuvaga kursis olemiseks,
hoolitse ka oma pere liikmete ja sõprade
eest!

Katrin Uudeküll, infolisti haldaja

Mis asi see hing on?

“No ütle, Imelik, kuidas ma pean oma hinge eest hoolt kandma? Ja mis asi see hing üldse on?”

Nõnda küsis Toots oma koolivennalt Imelikult pärast seda, kui ta oli koerust teinud ja selle eest kõstri käest riielda saanud. Tootsil kästi pahandused jätta maha ja oma hinge hooldama hakata. Tema ei teadnud, kuidas seda tegema peaks. Nõnda pöördus Toots head nõu otsides oma kaaslaste poole.

Samamoodi nagu “Kevade” tegelaskujud tol ajal, nii teeme ka meie oma igapäevaseid toimetusi. Mõne asjaga jääb süda rahule, teinekord oleme jälle hoopis ummikusse jooksnud ja nõutud. Igas olukorras on hea, kui me kõrval on keegi, kellega jagada oma elamusi, otsida vastuseid küsimustele ja minna koos edasi kergema südame ja puhtama hingega.

Kindlasti on sul vahel ebameeldivaid mõtteid, mida mõelda ei taha. Surm on see, millele inimesed meelsasti ei mõtleks. Siiski ei pääse sellest keegi.

Vanal ajal meie esivanemad ei elanud pidevas surmahirmus. Surma võeti loomuliku elamise ja olemise osana. Pered olid suured, aga peredes oli surm sagedane küllaline. Võidakse arvata, et ju nad olid siis ära harjunud. Meie ka harjume ära politseikroonikat vaadates ja lugedes, seni kui see ei puuduta meid isiklikult.

Alati me ei mõista, miks asjad lähevad nii, nagu nad lähevad.

Siiajäanutele on surm meeldetuletus inimeseks olemise kunstist. Mõnikord on neetult valus olla siinpoolsuses. Häbi olla ellujäänute seas. Inimlikkus on kaastundes. Häbis tegemata tegude ja ütlemata sõnade pärast ...

Matused on möödas. Kallist inimesest on jäänud hauaküngas, mälestused ja tohutu tühimik. Lein ei kao kunagi ära, vaid muutub vaiksemaks. Leinast ei pea vabastama, selle peab läbi elama.

Ülkskõik kui kaua mesiinilmas ka elame, oma isa ja ema jaoks jääme alati lasteks – ja vastupidi – nemad meie vanemateks.

Kui su laps küsib midagi surma ja suremise kohta, ära hiili vastamisest kõrvale. Räägi temaga. Varu rohkelt aega ja hingejõudu!

Kuidas rääkida lapsega surmast?

Ei ole last, kes surmaga kokku poleks puutunud! See kuulub täiskasvanuks saamise juurde. Kord me kõik seisame sellise küsimuse ees. Ehk on abi neist nõuandeist.

Kui vanalt hakkab laps mõtlema surmale?

Ka väike laps mõtleb surmale, ainult ta saab sellest aru hoopis teistmoodi kui täiskasvanud.

Mida tähendab surm?

Lapsele tähendab surm hoopis midagi muud, kui täiskasvanutele. Viieaastased lapsed näevad surmas äraminekut, ajutist eemalolekut. Vanematele lastele tähendab kellegi surm sageli ka seda, et nad on olnud halvad lapsed ja seetõttu minnakse nende juurest ära. Või nad peavad ise lahkuma, sest on teinud midagi halvasti. Surma tähendus, nii nagu ta on mõistetav täiskasvanutele, tekib alles kümnendaks-üheteistkümnendaks eluaastaks. Nõnda võivad lapsed peale vanaema surma jääda ootama, et vanaema tuleb tagasi. Või sedagi, et ta uinus koraks ja kindlsti ärkab. See on sellepärast nii, et laste maailmas ei saa toimuda midagi, mis oleks pöördumatu. Tarvitseb ainult tahta, ja kõik tuleb tagasi.

Lapsele ei tähenda surm midagi lõplikku. Tema arvates läheb inimene pärast surma kuhugi, kus elu on nagu siin ilmas, kust saab tagasi tulla. Kui keegi sureb, siis laps ei tunnetata, et inimene on jäädavalt lahkunud.

Kas lapse eest tuleks varjata sõdu ja katastroofo, mis maailmas juhtuvad?

Ei saa ju varjata maailma, milles elame. Kui ta aga juhtub midagi kohutavat ja julma nägema, oleks hea, kui mõni täiskasvanu vastab lapse küsimustele.

Kuidas mõjub lapsele, kui ta juhtub telerist nägema omavanuse surma?

Ta usub, et too saab kohe terveks. Laps loob endale fantaasiamaailma, millega ta kõik asjad endale arusaadavaks teeb.

Kui ta aga istub kohkunud näoga ja sõnatult, küsi, mida ta juhtunust arvab. Võid ka oma tundeid avaldada ja tõdeda, et juhtunu oli tõesti kole. Oluline on, et laps saaks asjast rääkida. Küsi oma lapselt mõnikord, aga eriti siis kui ta murelik näib: “Millest sa praegu mõtled?”

Kas tuleb vahetada kanalit, kui näidatakse, kuidas lövi murrab sebrat?

Ei, julm vaatamäng tuleb vaadata lõpuni. Kui on tekkinud küsimusi, vasta ausalt, et loomade maailmas on tõesti nii. Nähtu kaudu õpib laps tundma tõelist elu ja tal ei tule hiljem pettuda.

Kuidas käituda, kui laps mängib, et mõni tema mänguasi on surnud?

Mäng võimendab lapsel tegelda asjadega, mida ta veel hästi ei mõista ja

millega ta pole otseselt kokku puutunud. Seleta talle, et mänguasjad ei ole elus nagu loomad, inimesed või taimed, nad ei saa ka surra.

Lapse sõber sureb ...

Kui lapse eest tõtt varjata, sünnib usaldamatus. Mängukaaslase surmast peab ta teada saama. Anna talle võimalus sel teemal rääkida ja arutada.

Suri laps, rühmakaaslane ja mängusõber. Rootsi kasvatusteadlane E. Akesson pakub võimaluse, kuidas sel puhul tema eakaaslasi lohutada. “Kõigil, ka täiskasvanuil on sellega raske leppida. Tundub, nagu oleks meilt midagi röövitud. Ent me keegi pole nii kõikkvõimsad, et saaksime paratamatusi ära hoida. Kas jäi sellel lapsel elu pooleli? Maasikas valmib varasuvel, aga ta on sama küps kui õun sügisel. Laps juba täitis oma ülesande siin maa peal. On seitsmeaastasi, kes on korda saatnud midagi sellist, milleks 70-aastased pole võimelised olnud. Ei imetleta või kiideta kaltsuvaipa ju sellepärast, et see on ebatavaliselt pikk, vaid seepärast, et sel on ilusad värvid ja see on hoolikalt tehtud. Täpselt samamoodi pole tähtis, et meie elulõng oleks pikk. Mõned inimesed surevad noorena, mõned jõuavad kõrgesse ikka. Keegi meist ei tea, kui ruttu tema elulõng katkeb. Seetõttu on tähtis, et elulõnga kdrataks just siin ja praegu õigesti ja hästi.”

Kuidas vastata küsimusele, kas ema ja isa ka surevad?

Ütle, et kõik inimesed surevad, ka ema ja isa. Lohuta last sellega, et inimesed surevad alles siis, kui nad vanaks jäävad: tema on siis juba suur ja tuleb ükski toime. Just üksijäämine hirmutab last, sest kes siis tema eest hoolt kannab. Väikesed lapsed kardavad mitte surma, vaid mahajätmist. Seda, et keegi neist ei hooli, ei vaja neid. Neil on hirm olla hüljatud.

Mida öelda, kui laps küsib, kas ka tema võib surra?

Vasta, et muidugi võivad ka lapsed surra, kuid seda juhtub väga harva.

Terve laps kardab harva oma surma. Ta mõtleb, et surevad täiskasvanud ja vanad inimesed, aga mitte lapsed. Järgmine mõte on, et võivad surra teised temavanused, aga mitte tema ise. Alles murdeas tabab noor inimene, et ka tema võib surra.

Surev laps

Alljärgnevad mõtted kuuluvad ühe- teistaastasele Heidile, kes on kolm viimast aastat haige olnud. Ta jagas oma kogemusi ja tundeid “Postilaan luona” autoriga, kes need Heidi soovi kohaselt avaldas:

“Mina olen Heidi, mina, haige laps –

just sellises järjekorras. Surm ei mahu teooriatesse ja skeemidesse. Seepärast ära ütle, kuidas mina või sina peaks tundma või käituma. Ära nuta ja ära ole vihane, ka mitte tööolles või tänaval, ma kuulen seda nagunii. Miks peab surev laps kõigele lisaks ka täiskasvanutele ausust õpetama? Ma ei saa rääkida, kurta, karta, vihata, nutta, nii et teised inimesed ei ehmuks või erutuks.

Pea meeles, et ma kasvan kõigest hoolimata, ma tahan kasvada! Tahan olla murdeaaline. Mul on kiire murdealiseks saamisega. Ma ei taha surra lapsena, vaid noorena. Räägi minuga tulevikust, kuigi mul seda ei ole. Tasub teha plaane jõuludeks, arutada mu kevadpeo riietust, osta mulle sünnipäevakingitus tagavaraks. Ära vaid vaiki, sest mu tulevik on fantaasia. Ära hülga mind, ma elan veel. Helista või saada mulle kaart, käi meil külas. Ma olen ikka seesama Heidi!

Tahan seadusega ära keelata ütlused: "ole nüüd ikka tubli", ole tänulik, et niigi on" või "mõtelda, sa saad veel käia!" Eriti karmilt tahan ära keelata sõnad "see on Jumala tahe." Ära räägi mulle Jumalast, taevast, summast ja elust. Kui ma tajusin, et suren, siis teati mu kodus palju ravist ja ravimitest, aga ei midagi Jumalast.

Tahan teha igasuguseid asju nüüd, siin ja praegu, mitte alles kunagi hiljem, siis kui on aega, raha jne.

Miks sa, ema, kurvastad, et ei näe mind suureks saavat, et sa ei näe mu lapsi, mu elu. Sa näed kogu mu elu, algusest lõpuni! Tavaliselt emad surevad enne, meie elame koos kogu mu elu.

Ei ole kerge olla laps, iseäranis veel surev laps, kui täiskasvanud on nii kummalised. Nagu mingi paine alla surutud."

Kuidas seletada, miks inimesed surevad?

Lastele on vaja surma seletada. Haigused ja surm, vanadus ja surm, õnnetus ja surm. Mida need tähendavad ja miks. Kuid veelgi rohkem kui seletusi, vajavad lapsed emotsionaalset toetust just lähedaste inimeste surma puhul.

Seleta lihtsalt ja arusaadavalt, et elul on oma rada, mida mööda see liigub, ja see rada lõpeb surmaga. Sama saatust on ka loomadel, lindudel ja taimedel.

Suured inimesed oskavad paremini toime tulla, sest nad kaitsevad ennast seletusega paratamatusest. Lapsed seda ei oska. Veel ei oska.

Kui vana lapse võib matusele viia?

Piiri ei ole õige seada. Kui laps tundis sumut ja too oli talle väga tähtis inimene, siis on õige laps matusele kaasa võtta. Juhul kui laps ära väsis või hakkab teisi tüütama,

peaks keegi ta koju viima.

Kuidas last matusteks ette valmistada?

Kõigepealt räägi, kuhu lähete ja mis seal toimub. Pärast matust tekib lapsel tohutult küsimusi. Näiteks on tal raske aru saada, miks räägitakse, et inimene läheb taevasse, kui kirst pannakse mulla alla.

Kas on õige rääkida jumalast ja paradiisist, kui sa ise sellesse ei usu?

Lapsele tuleb rääkida asjadest, millesse sa ise kindlalt usud. Räägi selges eesti keeles, ära "uduta", ära kasuta filosoofilisi termineid.

Kas laps võib näha sumut?

Üldjuhul ei tekita surnu nägemine lapses halbu tundeid. Küll aga tahab ta teada, kas maa sees pole külm ja pime ning kuidas sumu seal hakkama saab. Sellistele küsimustele vasta nii, kuidas ise nendest asjadest aru saad.

Kas surnuaias tuleks käia koos lapsega?

Siis, kui see ei ole talle vastumeelne. Sumuaias tekib lapsel tihti küsimusi, millele vastamine võib mõjutada tema suhtumist sumuaeda ja sumutesse tulevikus.

Kas laps tunneb kurbust?

Loomulikult, kuid teistmoodi kui täiskasvanu. Kurbus võib väljenduda lühiajalises paanilises nutus. Laps võib muutuda ka väga vaikseks ja asja üle järele mõelda.

Kui sõprade peredes on lein

Kui inimene on kriisisituatsioonis, on parem, kui tal on keegi kõrval.

Ärge kartke olla pealetükkiv.

On ekslik arvata, et inimesed vajavad tragöödia järel privaatsust. Te ei pea jääma kauaks ega rääkima palju. Teadmine, et leinajast hoolitakse, vähendab üksildustunnet.

Avaldage ise initsiatiivi.

Kui näete, et teie abi on vaja, ärge oodake, kuni teilt seda palutakse, vaid pakkuge seda kohe.

Ärge öelge: "Ma tean, mida sa tunned".

Seda öeldakse nii sageli ja tihti on see üpris mõttetu lause, kuna leinaja ei pruugi antud hetkel isegi olla kindel, mida ta vajab.

Ärge otsige õnnetuses lohutusekiirt.

Pingutused teha tragöödiat väiksemaks on tulutud. Väga rumal on lohotada leinavat ema väitega, et tal on ju veel lapsi. Loomulikult on ta tänulik oma pere olemasolule, see aga ei vähenda ega leevenda kaotusevalu. Kui soovite kaastunnet väljendada, tehke seda ettevaatlikult ja ainult siis, kui sõber ise seda teemata puudutab.

Kirjutage kaastundekiri.

Müügilolevad valmistrükitud kaas-

Karl Ristikivi kirjutab "Inimese teekonnas" nii:

Ka sisaliku tee kivil jätab jälje, Kuigi me seda ei näe. Iga mõte, mis tuleb ja läheb, Jääb kuhugi alles. See, mis sa naeratades kinkisid, Võib kunagi otsa saada, Aga naeratus jääb. Rõõm, mida sa kinni püüda ei teadnud, Jääb igavesti ootama. Isegi ütle mata jäänud sõnad on mõttes öeldud Ja kuhugi tallele pandud. Kuidas muidu meie lühikeste päevade arv Saab täita aja ääretud salved. Kuidas muidu üksainus silmapilk Võib kivi paigalt veeretada.

See, kellele vähe on antud, Kannab seda oma südame kohal. See, kellele on palju antud, Pillab kõik käest maha. Kõigi teede pikkus ajas on võrdne

tundeavaldused ei asenda teie isiklikku kirja, olgu see siis ükskõik kui lühike või kohmakaski. Kirjas võib meenutada õnnelikke mälestusi kadunust. Sellega näitate oma seotust lahkunuga.

Mõistke, et leinast ülesaamine võtab aega.

Pole viisakas küsida, millal leinaja jälle tööle tuleb, sest temal on raske teile selgeks teha, et ta ei suuda praegu veel sellele mõeldagi.

Olge alati valmis kuulama.

Teie kohalolek ja valmidus kuulata on kaks kõige väärtuslikumat kingitust, mida suudate leinajale pakkuda.

Leinast ülesaamine on pikk ja aeglane protsess, mis vahel võib võtta isegi aastaid. Aidake siis oma sõpru sel raskel ajal delikaatselt ja kogu südamest.

Millal lapsed vajavad eriti abi?

Kui lapse käitumine oluliselt muutub peale surmajuhtumit, kui ta näiteks isoleerib ennast sõpradest või muutub täiesti taltsutamatuks.

Kui laps oli surmajuhtumil kaasas või kui ta leidis sumu ja mälestused sellest juhtumist jätkuvalt tulevad tagasi.

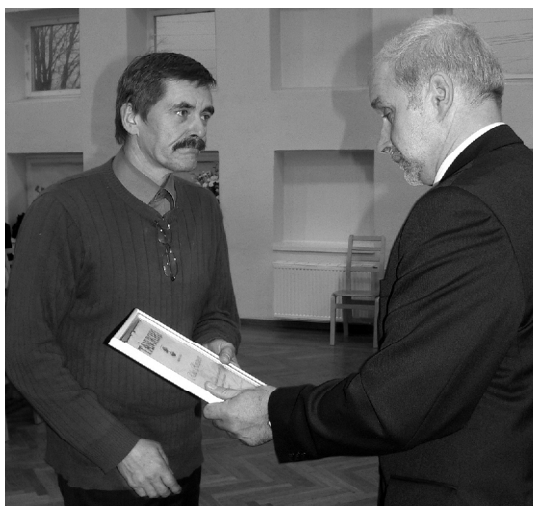
Kui laps on kurb pikka aega peale surmajuhtumit, kui tal jätkuvalt puudub huvi koolitöös või kui ta mõtleb, et ei taha enam elada.

Elle Reinike

Tamsalu koolil oli sünnipäev

Kooli pidupäeval rääkis kooli ajaloost kooli kauaaegne õpetaja Helga Tammerk ja kooli klassivälise töö organisator Karin Poom ning Tamsalu kooli vilistlane Riigikogu liige Marko Pomerants. Õnnitlema oli tulnud sõpruskooli Mazsalaca kooli delegatsioon, tunnustati kooli tublisid ja staazikaid pedagooge, kellest pildile on jäänud Maire Tamm ja Riho Ringinen.

Suur tänu kõigile kooli juubeliüritustel osalejatele heade soovide, lillede ja kingituste eest!

Tamsalu koolipere nimel direktor Vardo Arusaar

Kultuurimajas novembris

2.novembril kell 19.00 hingedepäeva kontsert laulu- ja klaveriklassilt.

9.novembril kell 18.00-21.30 laste disko, DJ Tony Beaz.

9.novembril kell 22.00-02.00 noorte disko, DJ Tony Beaz.

11.novembril kell 19.00 isadepäeva väljasõit Rakvere teatrisse „Noorkuu” kon-tserdile (pilet 150 kr).

13.novembril kell 11.00-13.00 uute üleriie müük. Ka muud kaup.

23.novembril kell 19.00 isamaaliste laulude õhtu, Eesti Vabariigi juubeliaasta avamine.

24.novembril kell 14.00 väljasõit muusikalile „Fantoom” (buss väljub 11.45 kultuurimaja eest, sõidu hind 75 kr).

26.novembril kultuurimaja tantsusaalis näitus Norrast „Meie Põhjala”.

30.novembril kell 19.00 oma esimest hooaega alustab **seltskonnatantsuklubi**. Liikmeteks ootame meeste-naiste sega-paare alates kooli gümnaasiumi astmest, vanuse ülempiiri ei ole. Õpime tantse valsist tangoni. Õpetab Kaire Kaljuvee.

4.detsembril väljasõit Viljandi teatrisse „Ugala” muusikalile „Marilyn”. Piletiraha (156 kr) hiljemalt 15. novembriks kultuurimajja.

Lapsevanemate koolitus

toimub Tamsalu koolimajas 13. novembril kell 18.00 - 19.30. Koolitab Naatan Haamer Tartu Haigla hingehoiukeskusest.

Võtkem nüüd raamatut ja raamatu kogu kiita!

On oktoobrikuu pühapäeva hommik, kui Vajangu raamatukogu lugu arvutisse toksin. Vikerraadios kõlab hommikune kuulajaküsimus, kas ehk telekas vägivaldseid filme liiga palju ei näidata. Imelik küsimus, kui ammugi selgeks uuritud, et vägivaldsete filmide vaatamine mõjutab lapsi agressiivsusele. Keegi ei vastanud, et veel vähe näidatakse, vastupidi, liiga palju tuleb seda tapmist ja tagaajamist igal telekanalil. Üks lasteaiakasvataja ütles, et tema näeb igal hommikul agressiivsemalt käituvate laste peal eelmise õhtu vägivallafilmi mõju.

... Ometigi on telekapuldil olemas üks nupp – teleka väljalülitamise nupp. Ei ole vajagi vaadata! Hea ütelda, endalgi raske teinekord seda pisikest liigutust ette võtta.

Olen pea alati rõõmus, kui olen võtnud aega raamatute lugemiseks, mis sest, et midagi tegemata jääb. Milline rõõm olla raamatuga kahekesi – saada osa tege-laste elust, nendega koos mõelda või hoopis end raamatu abil harida. Seda viimast ei ole kunagi liiga palju.

Pole vist vanemat ega vanavanemat, kes poleks kuulnud oma lapse või lapselapse palvet: palun loe veel! Loe mulle muinasjuttu! Kuhu kaob lapse huvi? Kas me mitte ise lapse huvi maha ei jahuta, öeldes, et pole aega, teinekord... Kui ta veel küsib, siis olgem õnnelikud, et ta seda teeb. Võib juhtuda, et ta ühel hetkel ei tahagi lugemist.

Hea meel on sellestki, et raamatukogud muutuvad meil järjest kenamaks, valgusküllasemaks, hubasteks ja soojadeks kohtadeks, kuhu hea tulla ja olla. Kus sind lahkesti teenindatakse, kus saad oma käega raamatuid sirvida ja lugeda.

Kõige soojemad tervitused raamatukogudele. Olgem avatud raamatukogude rahvas, on tänavune raamatukogunädala moto. Olgem tõesti! Mingem raamatukokku! Lugema!

Hilje Pakkanen

Vajangu raamatukogul täitub sada aastat

Vajangu raamatukogul täitub sel aastal sada aastat tegutsemist.

Väljavõtteid raamatukogu kroonikast.

Raamatukogule panid aluse vaba-tahtlike kingitud raamatud 1907. aasta mais, mida hakati lugemishuvilistele laenutama. Laenutuskohaks jäi alguses Einmanni Rajal August Hansoni maja ja laenutajaks majaomanik. Juba sama aasta suvel otsustati asutada Einmanni rahvaraamatukogu selts.

Haridusseltsi raamatukogu tegutses kuni 1941. aastani. 1. septembril 1947 hakati rajama uut raamatukogu endisesse vallamajja. Raamatukogu juhataja Selma Einmets tegutses kuni 1949. aastani.

Aruandlust hakati pidama 1948. aastal. Lugejaid oli siis 155, laenutusi 2969.

1950-1973. aastani juhtis raamatukogu tööd Klarissa Tamm.

Vajangu raamatukogu hiilgeajad olid 1970-ndad, mil käis aktiivne raamatukogundusala tegevus, tegutsesid kirjandusringid ja raamatulaenutuskohad.

Lugejaid on parimatel päevadel Vajangu raamatukogul olnud 500-600 ringis.

Tänane elu

Viimased 27 aastat on olnud raamatukoguhoidjaks Leili Virks.

Tema sõnul pole raamatukogu elu laita, kui lugejaid rohkem oleks! Lugejaid on samapalju kui alguseaegadel, 150 ringis.

Elu läheb ümberringi üha paremaks, inimestel on kodudes arvutid, lapsed käivad raamatukogus internetis surfamas... Mõnikord võetakse kaasa ka raamat.

Hea elu on toonud kaasa üha vähema lugemuse, eriti poiste hulgas. Seda peavad tunnistama paljud maa-raamatukogud. Vähene lugemus aga ei aita aga last koolis edasi...

Ses mõttes oli kunagisel nõukogude propaganda tippaegadel raamatukoguhoidjal Klarissa Tammel tuline õigus, kui ta kirjutas kroonikasse, et tänu raamatukogu tulemuslikule tööle on paranenud ka majandi tootmisnäitajad...

Hea on see, et paljusid toiminguid

saab teha arvuti vahendusel: tellida vajalikku raamatut teistest kogudest, kui kohapeal ei ole või pikendada tähtaega. Enamik kogu raamatuid on arvutis.

Lugejaid jääb kahjuks aina vähemaks, ühelt poolt seetõttu, et inimesigi jääb vähemaks. Teisest küljest tööinimesed rabavad tööd teha ning neil pole aega raamatuid lugeda, noori huvitab arvuti ja telekas. Ehkki, esimese klassi lapsed käisid hiljuti raamatukogus, nende silmad särasid nii suurt hulka ilusaid raamatuid nähes. Kõik algab kodust pihta, kas seal on kohta raamatutele ja lugemisele või mitte.

Viljandi kultuurhariduskoolis raamatukogundust õppinud Leili Virks mäletab aegu Tamsalu sovhoosi päevilt, kui tuli töötada kitsastes ruumides, kus pinda vaid 40 ruutmeetrit. Trööstikuks muutuks raamatukogudele 90-ndate algus, mil tundus, et raamatukogud hääbuvad. Nii pole õnneks läinud ja mõõnast on raamatukogud ammu üle saanud.

Ilus, valge ja soe raamatukogu on ka kokkutulemise kohaks eakatele. On kohtunud poliitikute jt huvitavate inimestega.

Eelmisel aastal käisid maakonna raamatukogutöötajad esmakordselt välismaal, Rootsis raamatukogude tööd vaatamas. Nemad on meist kaugel ees, alates sellest, et raamatut saad tagasi anda sõltumata raamatukogu lahtiolekuajast, libistad raamatu läbi uksepilu, otsekui paneks pudelit taaraautomaati. ...et korraldatakse ettelugemispäevi, tehakse raamatutega seotud üritusi, lavastusi jpm, et raamatukogudes käivad juba imikud. Ikka selleks, et lastes raamatute vastu huvi äratada.

Ei ole võimalik, et lugemus kaob meie noorte hulga. Ei saa ju inimesest ahviki tagasi muuttuda! Küll arvutivaimustus ka kord üle läheb ja raamatuvaimustus tagasi tuleb.

9. novembril tähistab Vajangu raamatukogu oma sajandat aastapäeva. Palju õnne! Teist sadat vähemalt!

Hilje Pakkanen

Talveks küttekolded korda!

Seoses kütteperioodi algusega tuletab päästeteenistus inimestele meelde, et tuleks üle kontrollida kütteseadmed ning pühkida korstnad. Korrast ära kütteseadmed, nende väärsti kasutamine, hooldamata ja järelevalveta jätmise jms. tuleohutusnõuete rikkumine võib põhjustada raskeid tuleõnnetusi.

Mullusel kütteperioodil (septembri algusest 2006 kuni mai lõpuni 2007) leidis Ida-Virumaal aset 28 ja Lääne-Virumaal 26 kütteseadmetest tingitud tulekahju, milles hukkus Lääne-Virumaal kolm ja kannatada sai kaks inimest ning Ida-Virumaal hukkus samuti kolm ja kannatada sai üks inimene.

Lääne-Virumaal süttis suitsulõõris nõgi kuuel korral, kahel korral lendusid korstnast sädemed, kütteseadmete vales kasutamisest puhkes viis ja nõuetele mittevastava kütteseadme tõttu samuti viis tulekahju ning kolmel korral põhjustas põlengu rike kütteseadmes. Küttematerjali vales kohas (pliidi ja seina vahel) hoidmise

tõttu leidis tänavu aprilli lõpus Täpal aset traagiliste tagajärgedega lõppenud tulekahju, milles hukkus kolm ning vigastada sai kaks inimest.

Ida-Virumaal puhkes eelmisel kütteperioodil kütteseadmete väärsti kasutamisest kümme, nõuetele mittevastavast kütteseadmest kaheksa ja rikke tõttu kütteseadmes 11 tulekahju.

Taas kord võiks meelde tuletada järgmist:

- hoone korsten ja suitsulõõrid tuleb hoida pragudeta ja puhtad;

- pliiti, maja- ja/või saunaahju tuleb kütta mõõdukalt, tootjapoolse kasutajajuhendi olemasolul vastavalt sellele;

- kütteseadme ostmisel tuleb veenduda selle kasutamishendi olemasolus ning selle puudumisel seda müüjalt nõuda;

- kütte- ja soojenduseseadmeid ei tohi jätta järelevalveta;

- küttekollete läheduses ei tohi hoida küttematerjali ega muid kergestisüttivaid materjale.

Kütteseadmeid tuleb hooldada regulaarselt, sest puhastamata korstnates/lõõrides koguneb tahm ja nõgi, mis süttides võivad põhjustada tulekahju.

Kindlasti tuleks koju paigaldada ka suitsuandur, mis tekkivast ohust aegsasti märku annab.

Korstnapühkimist reguleerib siseministri määrus nr. 7, 04.05.1998 Kütteseadmete puhastamise tuleohutusnõuded“ ja selle hilisemad täiendused. Määrus kehtestab kütteseadmete ja lõõride puhastamise korra ja sageduse vastavalt hoone otstarbele (hooajaline, aastaringne).

Vastavalt Päästeseadusele karistatakse tuleohutusnõuete rikkumise eest rahaträhviga kuni 200 trahviühikut, so. 12 000 krooni ning tulekahju tekkimisel 300 trahviühiku, so. 18 000 krooniga.

Täiendavat infot korstnapühkimise kohta saab päästeala infotelefonilt 1524 ja veebileheküljelt: <http://www.korsten.ee>

Turvalist kütteperioodi!

Rivo Neuhaus, Ida-Eesti Päästkeskuse menetlusbüroo juhataja

Suitsuandur päästab elu!

Päästemeeti andmetel leiab enamik tulesurmadest aset eluruumides puhkenud tulekahjude tagajärjel. Igal aastal hukub Eestis tuleõnnetustes keskmiselt 130 inimest. 2006. aastal oli hukkunuid 164, kellest 80% kaotas elu oma kodus öösel aset leidnud tulekahjus. Ida-Virumaal hukkus mullu tulekahjudes 24 ja Lääne-Virumaal 20 inimest, tänavu üheksa kuu jooksul Ida-Virumaal viis ja Lääne-Virumaal kümme inimest.

Enamik nendest inimestest võinuks praegu veel meie seas olla, kui neil oleks kodudesse paigaldatud suitsuandur. Põlengust selle algusjärgus märku andes aitab lihtne ja tõhus abimees ära hoida tulekahju traagilisimad tagajärjed.

Näidet väikese abilise tõhususe kohta pole vaja kaugelt otsida. Tänavu 7. septembril Narvas aset leidnud elumajapõlengus päästis Ida-Eesti päästkeskuse töötajate poolt „Kodu tuleohutuks“ kampaania raames juunikuus paigaldatud suitsuandur inimesi ja nende vara. Päästjate kiire sündmuskohale jõudmine päästis maja suuremast hävingust.

„Kodu tuleohutuks“ kampaania raames viidi sel kevadel läbi ka uuring, mille eesmärk oli selgitada inimeste teadlikkust tuleohutuse teemal. Uuring näitas, et Eesti elanikud ei pea tulekahju puhkemist oma eluruumides eriti tõenäoliseks ja et suitsuandur on hinnanguliselt 16% eluruumides.

Argumendid, millega põhjendati suitsuanduri puudumist või selle mittevajalikkust olid erinevad, kuid seotud sageli sellega, et eluruumis pole küttekollet ega suitsetajaid. See tähendab, et 84% Eestimaa peredes on ka oht kaotada oma vara, ja mis veelgi hullem elu.

Head meelt aga teeb inimeste teadlikkuse kasvu näidanud asjaolu, et ühiskonna teavitamist suitsuanduri vajalikkusest pidas väga oluliseks koguni 94% elanikkonnast. Inimestele, kes omavad kodus suitsuandurit, tuleb meelde, et selle patareisid tuleb kontrollida kord kuus ning andurit puhastada tolmust paar korda kuus. Hooldades andurit regulaarselt, teeb väike elupäästja õnnetuse korral oma töö ning päästab teie vara ja elu.

Lisainfot on võimalik saada helistades päästeala infotelefonile 1524 või külastades veebilehekülge <http://www.kodutuleohutuks.ee/>

Alates 1. juulist 2009 muutub suitsuandur Eestis kohustuslikuks. Värske küsitlus näitas, et antud määrusest on teadlikud 49% elanikest. Aga ei maksa oodata tähtaega, millal suitsuanduri olemasolu kohustuslikuks muutub – hooli oma lähedaste elust ning muretse endale koju Sinu odavaim elupäästja juba täna.

Marika Uussalu,

Ida-Eesti Päästkeskuse ennetustöö büroo juhataja

Tamsalu Los Toros korvpallimeeskonna uudised alanud hooajal

Olete oodatud meie meestele kaasa elama, kes võistlevad kolmel rindel ja sellest hooajast esmakordselt Eesti meistrivõistluste esimeses liigas! Mängude ajakava: N 01.11: Verenda Tamsalu Los Toros/Sportland Tallinnas Näituste paviljonis kell 18.00. R 09.11: TTÜ SK KK Tamsalu Los Toros/Sportland, Tallinn, TTÜ kell 18.30.

R 16.11. Tamsalu Los Toros/Sportland TLÜ/Kiili SK Tamsalu Spordihoones kell 20.00.

Tabeliseis: <http://www.basket.ee/?mid=25>. Lääne-Virumaa karikavõistlustel sai Tamsalu meeskond tiitlikaitjana paar esimest ringi vabaks ja siiani mänginud veel ei ole. Tabel: <http://www.rakvere-spordikeskus.ee/index.php?id=8340>. Maakonna meistrivõistluste hetkeseis ja ajakava, loe lähemalt: http://www.rakverespordikeskus.ee/m_files/editor_files/AJAKAVA_MEISTRILIIGA_1RING.pdf

Kristo Raudami kommentaar maakonna MV II vooru mängu kohta: „Võit tuli võõrsil meistriliiga uustulnuka Simuna Ivaxi üle numbriga 72:65. Avavoorus oli Simuna alistanud näiteks eelmise aasta hõbeda Kunda koguni 94:55 nii, et väga kõva võistkond ja seda väärtuslikum meie võit.”

Loe ülevaadet korvpallimeeskonna tegemistest Tamsalu koduleheküljel rubriigi Sündmused Tamsalus alt! www.tamsalu.ee

Kergejõustik

Sirly Tiik maailmameister viievõistluses ja odaviskes!

16.-23.septembril toimus Fortalezas (Brasiilias) INAS-FID MM kergejõustikus. Sirly võitis kulla viievõistluses 2375 punktiga ja odaviske 34.76, hõbeda kettaheites 35.07 ja pronksi kuulitõukes 10.25.

Lääne-Virumaa noorte kergejõustiku karikavõistlused 6.septembril Rakveres. Maakonna meistriks tuli Eiko Laine kettaheites tulemusel 43.72 ja 3.koht kuulitõukes 13.52. Teise koha saavutasid Lenar Rünk kaugushüppes

6.08, Siim Lait odaviskes 48.65 ja Kaspar Raudla kuulitõukes 13.77. Kolmanda koha Karel Eesmaa kõrgushüppes 1.78 ja Siim Lait 110 m tõkkejooksus 16,51. Noormehed: 1.Rakvere KKK 41p. 2.RRG 35p. 3.Tamsalu G. 34 punktiga. Teise koha saavutasid Kerli Relli 100 m tj 16,31 ja kõrgushüpe 1.55, Triin Lait kuulitõuge 10.21 ja kettaheide 30.76. Kolmanda koha Ekaterina Timoskova 800m 2.29,1 ja teatejooksu võistkond 4x100m 56,80 K.Relli, E.Timoskova, S.Kristel, K.Kadarpik. Neiud:1.RRG 30p. Kokku: 1.RRG 65 p. 2.Tamsalu G. 19 2.Tamsalu G 53 p. 3.Kadrina G. 14 p. 3.Kadrina G. 25p.

Eesti juunioride ja noorte klubide

karikavõistlus 8.septembril Türil. Kolmas koht Triin Lait odaviskes 38.95 ja 5.koht kettaheites 29.56. 7.koha saavutasid Kerli Relli kõrgushüppes 1.50, Kaspar Raudla kettaheites 37.16 ja Ekaterina Timoškova 400m jooksus 1.02,83. Noormehed: 1.KJS Sakala 230 p. Neiud:1.SK Elite Sport 161p. 2.SK Altius 226 p. 2.Tartu Ülikooli SK 154 p. 3.Rakvere KJK Vike 215 p. 3.Nõmme 146 p. 4. Vike 145 p.

Lääne-Virumaa noorte mitmevõistluse meistrivõistlused 14.-15.septembril. Maakonna meister Eiko Laine PB 5731p. (52, 13.46, 5.36, 1.65, 55,39, 16,72, 42.92, 3.30, 45.23, 4.55,53).

Liivi Rünk

Selgusid Tamsalu parimad naiste tennises

Ligi kaks kuud kestsid Tamsalu naiste tennisemeistrivõistlused kümne võistleja osavõtul. Võistlused toimusid nii välisväljakutel kui spordihoone võimlas. Osavõtjaid said kätte turniiritabelid, kus olid kirjas ka kõikide telefoninumbrid. Võistlejad leppisid ise omavahel kokku, kes kellega ja millal mängivad.

Eeldati, et meistritiitlile pretendeerivad kolm mängijat: Anu Põldmaa, Geidi Kruusmann ja Kai Uudeküll. Nii tegelikult ka läks. Need kolm mängijat olid teistest parasjagu paremad, omavahel pidasid aga pingsaid ja tasavägiseid matse.

Napilt kaotas mõlemale Tamsalu omaaegne mitmekordne meister Geidi Kruusmann.

Finaalkohtumine Anu Põldmaa ja Kai Uudekülli vahel oli tasavägine ja põnev. Seda näitab ka see, et mats kestis ligi kaks tundi ja lõppes Anu Põldmaa võiduga 2:1 (6:7, 6:2, 6:2). Seega kordas Anu eelmise aasta võitu, kuid selle nimel tuli tal tugevasti pingutada.

Hõbemedalile tuli Kai Uudeküll, pronksile Geidi Kruusmann.

Kahju, et seoses saalihoki pingsate treeningutega ei saanud osa võtta tugev mängija Riive Tamm.

2008.a suvel peaksid Tamsalu nais-tennisistid kindlasti osa võtma maakonna meistrivõistlustest. Neil osales sel aastal vaid neli naist!

Sergei Kurotskin

“Hoolivus ja headus meis ja meie ümber”

... see oli maakonna eakate päeva motoks, mis toimus 21. oktoobril Tamsalu kultuurimajas. Kella üheks oli suur teatrisaal täitunud rõõmsameelsete memmede ja taatidega. Piduliku päeva avas kultuurimaja neidude ansambel. Eakaid oli tervitama tulnud Lääne-Virumaa maavanem härra Urmas Tamm, Riigikogu liige härra Toomas Varek, Tamsalu vallavanem härra Toomas Uudeberg. Pr Reet Linna koos Aare Jaamaga lõi oma lauludega saalis mõnusa õhkkonna, mis kohe kutsus koos laulma vanu noorusaja

laule. Pr Vaike Sein andis üle koos vallavanematega maakonna väarikamatele memmedele - taatidele tänukirjad ja kinkekaardid. Meie valla väarikamaks memmeks on sellel aastal pr Helje Allmets. Jalakeerutamiseks mängis ansambel “Ma&W”. Piduliku päeva lõpetasid kultuurimaja taidlejad tervituskontserdiga. Eakatele esinesid “Tõrukese” laulutüdrukud, “KAIREE” tantsurühmad, kõhutantsijad ja segarühm “Tuhkatrallad”.

Liia Alling, Tamsalu kultuurimaja

Motospordipäev Tamsalu sügis 2007

Jätkub võistlussari Tamsalu valla motospordi entusiastidele. Sügise alguse tähistamiseks korraldasime järjekordse spordipäeva. Ilm soosis meie ettevõtmist, päikest jagus kogu päevaks. Kui kevadisel spordipäeval osales esimest korda nn. vabaklass, siis nüüd lisandusid veel huvilised ATV-del. Selle tingis vajadus tähelepanu osutada paljudele meie maakonnas ATV omanikele. Mõte oli ka neile pakuda võistlusvõimalust ja ühiselt arutada legaalsete matkaradade loomise mõtteid. Jutt spordipäevast levis ka ATV profisportlaste sekka ja nii olidki kohal 6 võistlejat üle Eesti, kuid nende hulgas mitte ühtegi mehmaakonnaharrastajat. Kuule ATV-le lisandus veel Andreas Uudmäe (nelja-aastane) oma mini-ATV-l.

Päeva esimene start anti traditsiooniliselt võrripoistele. Neid olid stardijoonel viis: Marek Sikk, Rauno Pöld, Karl Lavone, Mihkel Kaljuvee ja Karmo Lomp.

Järgmises stardis kogunesid stardiks vabaklassi sõitjad: Urmas Uudmäe, Ardo Uudmäe, Raido Rohtoja, Hannes Tali ja viimases stardis osales ka Andrus Uudmäe.

Viimastena hakkasid mõõtu võtma ATV-mehed, kusjuures nende stardi avas igas sõidus Andreas oma mini-ATV-l, tehes ühe ringi suveräänses ük-

sinduses. Kokkuvõttes talle ka suveräänne karikas.

Poiste seas oli kiirem eelmise karikavõitja Gert Lavone vend Karl, kes

kahe esikohaga võitis seekord Tamsalu võrri karika. Teiseks jäi ühe esikoha ja ühe teise kohaga Rauno Pöld ja kolmandaks kahe teise kohaga Marek Sikk. Poisse oli oodatust vähem, loodame järgmisel kevadel suuremat osavõttu. Teie pärast neid motopäevi ju korraldame.

Vabaklassis oli Urmas Uudmäel tegu Hannes Taliga, kes ka väga himustas esikohta ja kahes sõidus juhtis enamiku distantist. Urmase saanisõidu kogemused aitasid ta finišisse ikka esimesena. Hannes Talile kokkuvõttes teine koht, kolmandaks Raido Rohtoja ja neljandaks Ardo Uudmäe. Andrus sõitis viimase stardi, ühes hüppes tõmbas liialt nokka, laskis ratta alt ära ja kukkus küünarnukiga vastu kunagise võrkpalliplatsi asfaldist serva. Käsi sai kõvasti kannatada ja sõit jäi pooleli.

ATV-del võistlesid viis meest tavalistel masinatel ja üks (Margus Sepre) spetsiaalsel krossimasinal. Tema oli ka teistest pikalt ees nagu omal ajal Indrek Till. Kohad ATV-ga sõitjatel: esimene tundud saani- ja jety sõitja Margus Kesküla, järgnesid Valeri Trujevtsev, Toivo Ivainen (Tapa), Hardi Kask ja Edgar Treial.

Ootame suuremat osavõttu järgmisel kevadel. Võistlusklasside hulka võiks siis lisada ka poisid mägiratastel ja muidugi ootame starti ka omakandi ATV-mehi. ATV-dele maastiku radade tekitamise kohapealt avaldasid mõtteid Rainer Freienthal ja Toomas Nurmsalu.

Kohtumiseni 2008. aasta mais.

Korraldajate nimel Aadu Uudmäe

Sport

Korvpall

Kevadel Eesti meistrivõistlustel teise liiga võitjaks tulnud ning uuel hooajal esiliigas alustav Tamsalu LS TOROS/SPORTLAND alustas hooajaks ettevalmistust varakult. Kontrollmängudes võideti aastaid esiliigas mänginud hantsapanga meeskonda 76:67 ning kaotati eelmisel aastal esiliigas 5.koha saavutanud Ida-Virumaa meeskonnale KK HITO98:106.

Esmakordselt osaleti Eesti karika-võistlustel, kus kaotati valdavalt meistrisarja endistest mängijatest koosnevale Tallinna Verendale 63:77 ja 69:78. Kodusaalis toimunud teises mängus juhti veel kolmandal veerandil 8 punktiga, kuid lõpuni jõudu ei jätkunud. Olgu märgitud, et eelnevalt oli Verenda meeskond karikasarjast välja lüüritanud meist-

risarjas mängiva TTÜ KK (treener Aivar Kuusma). Meistrisarjas võitis TTÜ KK ühe punktiga ka maakonna esindusmeeskonda BC Tarvast 71:70. Esiliiga meistrivõistlustel kaotati tasavägisel avamängus eelmise aasta esiliiga 4.koha meeskonnale BC Kraft Mööbel II-le (endine Rapla) 73:80.

Teises mängus oli vastaseks Tallinna Elion/Elteni meeskond, keda võideti 74:56 (41:25).

Tänavu mängivad meeskonnas treener Kristo Raudami käe all Livar Liblik, Kurmo Annus, Risto Rammul, Tanel Uudeberg, Rainer Tops, Algis Liblik, Andro Kirsipuu, Holden Lepp, Eimar Astok, Argo Höövelson, Marek Suits, Indrek Toomikas, Tarvo Kruup, Aivo Aru, Raul Sinisalu.

Soome juunioride meistrivõistlustel kahevõistluses saavutas Kaarel Nurm-salu 7.koha, olles omavanuste hulgas

aga parim.

Rakvere rahvajooksul võitsid oma vanusegrupis esikoha Renel Rünk ja Mathjas Veeremaa, Helge-Maria Veeremaale kuulus 2. ja Martin Himmale 3.koht.

Rein Tops

Igal pühapäeval kell 16.00 toimub

Tamsalu kultuurimajas aeroobika algajatele. Hind 25 krooni.

Treener Marge Iho

Olete oodatud proovima!

Info: marge@leama.ee ja tel. 5296392.

Jälgi www.tamsalu.ee / sündmused Tamsalus rubriiki Kultuurimaja teated leiad aadressilt <http://www.zone.ee/tamsaluk/uritused.php>

Sporditegemisest Tamsalu kandis

Tamsalu külanõukogu (KN) V suvemängud 1986.a aprill-juuni Porkunis ja Tamsalus

Laskmises (49) võitsid Mare Narro (Põdrangu IV) Maire Variko (Porkuni) ja Maire Tammik (Põdrangu III) ning Aadu Jaansoo (Põdrangu II), Boriss Salu (Põdrangu I) ja Enno Strauss (Põdrangu IV). Võistkondlikult (9) võitis Põdrangu IV-I Põdrangu I ja Põdrangu III ees.

VTk mitmevõistluses (35) võitsid noortest Kaili Roonet (Põdrangu I, KN) ja Alvar Püss (Porkuni), täiskasvanutest Maire Tammik ja Ants Vahemets (Põdrangu I) ning veterandest Mare Narro ja Väino Kuhi (Põdrangu I). Võistkondlikult (8) võitsid Põdrangu I-IV, Porkuni I ja Põdrangu IV-I v.

Ujumises (27) võitsid noorest Kaili Roonet ja Alvar Püss ning täiskasvanutest Tarmo Pikk (Põdrangu IV). Võistkondlikult võitsid Porkuni, Põdrangu III-I v ja Põdrangu IV ees.

Võrkpallis (7) võitis Tamsalu sovhoos (Rein Rosin, Mai Tammekand, Valdek kask, Märt Korjus, Heldur post) Porkuni ja Põdrangu I ees.

Kergejõustikus (142) võisteldi VTk vanuseklassides. Võitjad alates 6-7a:

Eveli Strauss (Põdrangu III) 60 m ja palliviskes, 8-9a Merike Lõo (Tamsalu sovhoos) 60 m, kaugus, pallivise, Eero Strauss (Põdrangu III) 60 m, kaugushüpe ning Harles Mägi (Põdrangu IV) palliviskes. 10-11a: Ave Rotka (Põdrangu II) 60 m, Merike Orren (Põdrangu IV) kaugushüppes ning Monika Lindpere (Porkuni) palliviskeks ning Mart Kermann (Põdrangu I) 60 m, kaugushüppes ja palliviskes.

12-13a Önnela Silm (Tamsalu sovhoos) 60 m, kaugushüppes ja palliviskeks ning Karel Kutti (Porkuni) 60 m ja palliviskes ning Aare Strauss (Põdrangu I) kaugushüppes. 14-15a Küllike Rebane (Põdrangu III) 60 m, Maret Nääb (Porkuni) kaugushüppes, Anne-mai Öpik (Porkuni) palliviskeks ning Liina Sulin (Porkuni) 800 m, Maido Geidik (Põdrangu III) 800 m ja kaugushüppes, Tõnu Kuhi (Põdrangu I) 60 m ja Margus Luik (Põdrangu II, IV) palliviskes. 16-18a. Tiiu Jaansalu (Porkuni) 100 m ja 800 m, Monika Malk (Porkuni) kaugushüppes ning Here Lään (Porkuni) kuulitõukes ning Raul Rebane (Põdrangu III) kaugushüppes ja kuulitõukes, Andrus Päären 100 m ja Andres Siig (mõlemad Porkuni) 800 m. Täiskasvanutest võit-

sid Raili Neeme (Põdrangu I) 100 m ja 800 m ning Hilvi Vahtramäe (Põdrangu II) kaugushüppes ja kuulitõukes ning Märt Korjus kaugushüppes ja kuulitõukes. 30-39a võitsid Sirje Luik (Põdrangu IV) kuulitõukes, Enno Strauss 100 m ja kuulitõukes, Ants Vahemets 800 m ja Ain Aasa (Porkuni) kaugushüppes. Veteranide nooremas grupis võitis Olavi Tooming (Põdrangu I) 60 m, kaugushüppes, kuulitõukes ja 800 m. Veteranide vanemas grupis Juhan Ratnik (Põdrangu I) kuulitõukes. Parimateks tulemusteks olid erinevates vanuseklassides Karel Kutti 55.50 ja Margus Luige 75.00 palliviskes, Tiiu Jaansalu 2.26, 1800 m ja Raul Rebase 5.65 kaugushüppes, Ain Aasa 5.40 kaugushüppes ning Märt Korjuse 10.01 kuulitõukes ja veteranidest Olavi Tooming 9.81 kuulitõukes.

Võistkondlikult võitis pingelise võistluse Porkuni Põdrangu I ja Põdrangu III ees.

V suvemängude üldvõitjaks tuli Porkuni Põdrangu I ja Põdrangu III ees. Järgnesid Põdrangu IV, külanõukogu koon-dis, Põdrangu II ja Tamsalu sovhoos. Osavõtjaid oli 296.

Järg järgmises lehes.

Rein Tops

Õnnitleme!

95 Elsa Kuriks 19.11.1912 Porkuni
 93 Grigori Litvinenko 4.11.1914 Tamsalu
 87 Aino-Helmi Sildnik 7.11.1920 Uudeküla
 85 Meeta Pihlakas 11.11.1922 Tamsalu
 84 Erna Gutman 10.11.1923 Sääse
 84 Laine Mendunen 22.11.1923 Tamsalu
 82 Armilde Niit 15.11.1925 Tamsalu
 82 Alice Reinart 1.11.1925 Tamsalu
 80 Julia Veersalu 5.11.1927 Tamsalu
 75 Voldemar Olt 5.11.1932 Tamsalu
 75 Ülo Kindel 6.11.1932 Tamsalu

75 Heino Lepajõe 27.11.1932 Tamsalu
 75 Helmut Vainus 27.11.1932 Tamsalu
 75 Reet Roos 13.11.1932 Aavere
 70 Roosa Mäsak 8.11.1937 Võhmetu
 70 Iivi Jaaniste 27.11.1937 Assamalla
 70 Vello Luht 25.11.1937 Koplitaguse
 70 Mait Mardla 30.11.1937 Järvajõe
 65 Bernard Mokritskiy 15.11.1942 Tamsalu
 65 Koit Luhaste 30.11.1942 Assamalla
 60 Ljudmila Bikauskene 3.11.1947 Tamsalu
 60 Ljudmilla Rutsakaja 16.11.1947 Sääse

Sündis rõõmuraasuke!

Olge tublid isad-emad,
 küll saab inimene temast...

Mirell Pukki - 22.septembril
 Rannet Maasik - 22.septembril
 Sandra Kaju - 23.septembril
 Kalvi Pärn - 3.oktoobril

Õnne emale ja isale, õnne maimukesele!

Lunastaja koguduse jumalateenistused

Meie linna ja valla elanikel on juba 14 aastat olnud võimalus osa saada Tamsalu Lunastaja koguduse jumalateenistustest. Väike-Maarja õpetaja Ahto Mäe viib teenistusi läbi kaks korda kuus pühapäeviti algusega kell 15. Organist Marju Metsmann on kaunistanud oma ilusa lauluhäälega meie pühapäevi.

Hakkab lõppema järjekordne aasta. Loodame, et Tamsalu naiskoor ja Kadri Kase lauluklassi lauljad teevad meie aastalõpu jumalateenistused pidulikumaks oma kaunite lauludega. Osavõtjaid on tänulikud.

Teavet järgmiste teenistuste kohta leiame kiriku teadetetahvilt. 11. ja 25.novembril, 2.detsembril kell 15.00 ja 16.detsembril kell 11.30 kiriku juurest sõit Väike-Maarjasse. Külustus Väike-maarja kirikuga. Ootame rohket osavõttu, buss viib ja toob tagasi.

Jumalateenistused 24.detsembril, 25.detsembril ja 31.detsembril kell 15.00. Ilusat aasta lõppu kõigile, olge terved! Teie õpetaja Ahto Mäe

ASi Starman teenuste pakkumine Tamsalu linnas ja vallas

AS Starman on aastatega kasvanud suurimaks kaabel-TV teenuse pakkujaks Eestis. Oleme suuruselt teine erakliendi internetiteenuse pakkuja ning lauatelefoniteenuse pakkuja. Selle taga on aastatepikkune kogemus ja valmisolek alati abistada klienti.

AS Starman soovib hakata pakkuma teenuseid Tamsalu linnas ja Tamsalu vallas Sääse alevikus. Pakutavatakse teenusteks on kaabel-TV, internetiteenus ja lauatelefoniteenus. Kuna meil on vaja sõlmida iga maja korteriühistuga, maja omanikuga või haldusfirmaga võrgu rajamise leping, siis palume võtta ühendust neil, kellega on võimalik alustada läbirääkimisi nende majade osas.

ASi Starman ärikliendihaldur Ave Avila,

Telefonid: 677 9929, 53 490 898, kodulehekülj
www.starman.ee

Suur tänu teile lehele kaastööd tegemast! Teie järgmised kirjatööd ja pildimaterjal on oodatud 16.11. vallamajja või hilje.pakkanen@l-virumv.ee aadressil.

Mälestame lahkunuid

Eino Pihksalu 12.02.1936 - 24.09.2007
 Ivan Kurjatnik 08.09.1945 - 24.09.2007
 Sergei Fjodorov 08.07.1972 - 29.09.2007
 Olga-Johanna Kadarpi 23.07.1915 - 04.10.2007
 Ernest Tamm 11.11.1944 - 11.10.2007

Tamsalu Ajaleht. Tamsalu Vallavalitsus, Tehnika 1a, 46107 Tamsalu, tel 322 8431, e-post: tamsalu@tamsalu.ee,
 hilje.pakkanen@l-virumv.ee. Trükitud trükikojas Agur, tel 322 3999, Pikk 16, Rakvere. Trükiarv 1700. Tasuta